

บันทึก

เรื่อง ปัญหาบำนาญพิเศษ (กรณีลือโท เพ็ง บุตติขันธุ์)

กรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหารได้แจ้งไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยหนังสือที่ ๙๒๔๙/๒๕๐๐ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๐๐ ความว่า กระทรวงการคลังได้ส่งปัญหาเกี่ยวกับบำนาญพิเศษมาอีกเพื่อขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ปรากฏตามที่ผู้แทนกระทรวงกลาโหมและผู้แทนกระทรวงการคลังซึ่งได้เข้าร่วมประชุมได้ให้ไว้ว่า ลือโท เพ็ง บุตติขันธุ์ มีภริยาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายอยู่แล้วโดยมิได้จดทะเบียนสมรสกันต่อมา ภริยาได้คลอดบุตรอันเกิดจากลือโท เพ็ง บุตติขันธุ์ ภายหลังที่ลือโท เพ็ง บุตติขันธุ์ ได้เสียชีวิตในสนามรบ นายทน บุตติขันธุ์ พี่ชายของลือโท เพ็ง บุตติขันธุ์ ได้ขอรับบำนาญพิเศษในฐานะเป็นผู้อุปการะของผู้ตายทั้งๆ ที่นายทน บุตติขันธุ์ ก็ทราบดีอยู่แล้วว่า ลือโท เพ็ง บุตติขันธุ์ มีภริยาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายอยู่แล้วและมีบุตรด้วยกันคนหนึ่งซึ่งเกิดภายหลังที่ลือโท เพ็ง บุตติขันธุ์ ได้ตายในสนามรบ เมื่อเป็นเช่นนี้ นายทน บุตติขันธุ์ จะขอรับบำนาญพิเศษในฐานะเป็นผู้อุปการะผู้ตายได้หรือไม่ ถ้านายทน บุตติขันธุ์ มีสิทธิขอรับบำนาญพิเศษได้ และกระทรวงการคลังได้จ่ายบำนาญให้ไปแล้ว ต่อมาศาลได้สั่งว่าบุตรนั้นเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของลือโท เพ็ง บุตติขันธุ์ กระทรวงการคลังจะปฏิบัติอย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองพิเศษ) ได้ตรวจพิจารณาปัญหาเรื่องนี้แล้วมีความเห็นว่า คำว่า “บุตร” ในพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ.๒๔๙๔ นั้น หมายถึง บุตรชอบด้วยกฎหมาย และบุตรที่กฎหมายให้ถือว่าเป็นผู้สืบสันดานเหมือนกับบุตรชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉะนั้น ในกรณีนี้ ตรานี้ได้แต่ยังไม่สั่งว่าเด็กนั้นเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย ต้องถือว่าลือโท เพ็ง บุตติขันธุ์ ไม่มีบุตรซึ่งจะมีสิทธิได้รับบำนาญพิเศษตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ.๒๔๙๔ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๔๙๙ เพราะการเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายมีผลนับแต่วันคำพิพากษาถึงที่สุด (มาตรา ๑๕๓๐ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์) นายทน บุตติขันธุ์ ย่อมมีสิทธิขอรับบำนาญพิเศษในฐานะเป็นผู้อุปการะผู้ตายได้

ปัญหาต่อไปก็คือว่า เมื่อกระทรวงการคลังได้จ่ายบำนาญพิเศษให้แก่ผู้อุปการะไปแล้ว ต่อมาศาลได้สั่งว่าเด็กนั้นเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของลือโท เพ็ง บุตติขันธุ์ กระทรวงการคลังจะปฏิบัติอย่างไร คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่าเมื่อศาลได้สั่งว่าเด็กนั้นเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ตายแล้ว บุตรนั้นก็มีสิทธิได้รับบำนาญพิเศษรายนี้ต่อไปนับแต่วันที่คำ

พิพากษาถึงที่สุด และในขณะเดียวกันนั้นนายทน บุตติจันทร์ ก็หมดสิทธิในบำนาญพิเศษนับแต่วันนั้นเป็นต้นไป เพราะบุตรเป็นผู้มีสิทธิได้รับบำนาญพิเศษดีกว่าผู้อุปการะตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ.๒๔๙๔ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๔๙๙

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤศจิกายน ๒๕๐๐